

fitet. Disse Spørgsmaal skal jeg dog, som sagt, for Dieblirket lade staae hen. Jeg er heller ikke nogen egentlig Ven af de store Commissioner, som Ministeren erklærede sig at være hange for. Jeg skal indrømme to Ting: for det Første at de ere kostbare, og for det Andet, at de ogsaa kunne være trættende, ligesom Resultatet af dem ogsaa ofte blive meget problematisk. Naar man ikke respecterer Commissionens Forslag i høiere Grad end Forslagene fra en vis Commission, som jeg for et Aars Tid siden havde den Ære at være Medlem af, ere blevne respecterede i Folkethinget, blandt Andet igaar, saa vil jeg heller ikke sige at man egentlig har stor Fornøjelse deraf.

Formanden: Jeg antager ikke, at det ærede Medlem vil gaae videre i Betragtningen over, hvoreledes det andet Thing har stillet sig til en vis Sag, thi det vilde neppe være hensigtsmæssigt.

Ploug: Nei, det vil jeg aldeles ikke. Jeg indrømmer, at det Bedste af det Gode er, naar Ministeren selv er den sagkyndige Mand, som kan magte de Sager, hvorom der er Spørgsmaal. Men det kan man jo efter vore Forhold paa ingen Maade vente eller forlange, og saa siger jeg, at en Commission, naar den da bliver godt sammensat, er at foretrække fremfor at overgive sig til en enkelt Mands Bedelse. Thi, ligesom det er givet, at fire Dine, naar de ere klare, i Reglen see bedre end to, saaledes vil man ofte faae en mere grundtig Prøvelse bragt tilbage og komme til at see rigtigere ved at nedsette en Commission, end ved at læse en enkelt Mands maafløe eensidige Betænkning. Jeg vil derfor endnu engang bede den høitærede Minister om at tage under Overvejelse, om det dog ikke skulde være hensigtsmæssigt at bestemme sig for en Commission, ogsaa med Hensyn til de heromhandlede Spørgsmaal. — Feilen er vel forresten egentlig den, at Ministeren selv har en forudfattet Mening, men det gjør mig overordentlig ondt; thi den Mening, som han synes at have, finder jeg overmaade uheldig. Vilde man følge den, vilde man i Virkeligheden vende tilbage til, hvad vi begyndte paa

i 1839, men forlod i 1851, nemlig Dpretelsen af særskilte Realskoler. Dette vilde medføre et Spild af Kræfter, som af Medlemmer af det andet Thing iøvrigt er søgt udført endnu videre, idet man der endog synes at ville have tre Slags særlige Skoler. Det vilde være et Spild af Penge og Kræfter, som vi ikke have Raad til. Vi kunne meget godt skaffe os al den Underviisning, som vi behøve, gennem de samme Skoler. At Ministeren forøvrigt haade i Skolernes Værepersonale og i Universitetets Personale vil finde en overmaade god Assistance, falder det ikke mig ind at bestride eller at betvivle; han kan ganske vist der finde den bedste Bistand. — Naar Ministeren endelig smigrede sig med mulig at ville kunne udføre forskjellige Reformer ved Universitetet, da skulde det glæde mig, om det maatte lykkes ham, men det er virkelig ikke saa let, som han syntes at forestille sig det. Jeg tror, at de herhenhørende Spørgsmaal næsten i 100 Aar stadig have været paa Bane, men uden at det nogenstinde er lykkedes at bringe dem videre. Der er efter min Opfattelse virkelig ikke noget andet Middel dertil end det radicale, hvortil man, som sagt, har faaet en Bevilling ind i Finantsloven, men hvormed det saa er løbet paa Grund, nemlig at stille Embedsproverne fra Universitetet. Dette er det eneste Middel, hvorved man kan tilfikkre Forelæsningerne at blive det, der bør tilsigtes med dem, nemlig at være paa eengang vækkende og belærende, og derved kan man ogsaa bedst indskrænke Examinensstudierne's Omfang indenfor rimelige Grændser.

Den lange Discussion, som har udspondet sig om Folkehøjskolerne, tror jeg, at det høie Thing kan være noget træt af, og jeg skal derfor ikke gjøre noget Forsøg paa at forlænge den, men skal dog endnu gjøre en eneste Bemærkning, og det er den, at der her i Landet som allevegne i Verden staaer tvende Ansfaelser imod hinanden, som aldrig ville blive enige, den ene en prosaisk, den anden en poetisk. De to Ting lade sig ikke saaledes bringe i Samklang. De, der see paa Højskolerne med prosaiske Dine, forlange noget Andet af dem og see noget Andet i dem end vi, der staae paa den anden Side. Det ærede Medlem